

**Ҳисобот оид ба гузаронидани чорабиниҳои зиддикоррупсионии
Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон ҷиҳати амалӣ намудани
Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои
солҳои 2017 – 2020 дар соли 2019**

Душанбе, 2019

Пешгуфтор

Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 – 2020 ҳамчун санади барномавии дурнамои миёнамуҳлати сиёсати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия, баҳри паст кардани шиддат ва сатҳи коррупсия дар кишвар равона гардида, дар ҳамкориҳои миёни мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ мутобик ба стандартҳои байналмилалӣ ва ҳамкорӣ бо созмонҳои бонуфузи ҷаҳонӣ ва минтақавӣ амалӣ карда мешавад.

Бо мақсади андешидани чораҳои маҷмуии ташкилӣ, иҷтимоию иқтисодӣ, ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва иштироки ҷомеаи шаҳрвандӣ дар раванди мубориза бар зидди коррупсия, бо

Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.08.2013 сол, №1504 «Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020» тасдиқ гардид.

Ҷиҳати иҷрои банди 2-и Нақшаи чорабиниҳои татбиқи «Стратегияи муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020» дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон Барномаи зиддикоррупсионӣ барои солҳои 2017-2020 таҳия гаштааст. Инчунин санаи 14 ноябри соли 2017 бо қарори Шӯрои олимони ДДТТ, Нақшаи чорабиниҳои зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020 ҷиҳати амалӣ намудани «Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017 – 2020» тасдиқ карда шуд, ки он аз 19 банд

иборат буда, фарогири масъалаҳое, мебошад муҳтавои онҳо аз Стратегияи зикршуда бармеоянд.

Соҳти таркибии Нақшаи чорабиниҳои зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020 ҷиҳати амалӣ намудани Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 – 2020

1. Баррасии Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 – 2020

Дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон ҷиҳати амалисозии Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013 – 2020, ки фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.08.2013, №1504 қабул шудааст, Барномаи идоравии зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон барои солҳои 2017-2020 ва Нақшаи чорабиниҳои зиддикоррупсионии Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон ҷиҳати амалӣ намудани Стратегияи муқовимат бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017 – 2020 қабул шудааст.

2. Ташкил ва гузаронидани вохӯриҳо бо кормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ ва Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия дар мавзӯи «Муқовимат бо коррупсия ва ҷиноятҳои коррупсионӣ»

Санаи 31.05.2019 дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон вохӯрии ҳайати раёсат ва омӯзгорони донишгоҳ бо кормандони Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии

Тоҷикистон Турсунов Ш. ва Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон
Назарзода З. ва Муқимзода А. баргузор гардид.

3. Такмил додани барномаҳои таълимӣ аз фанҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ, ҳуқуқи байналхалқии ҷиноятӣ, криминалистика ва ҷиноятҳои иқтисодӣ вобаста ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва ҷиноятҳои коррупсионӣ

Вобаста ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва ҷиноятҳои коррупсионӣ барномаҳои таълимии фанҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ, ҳуқуқи байналхалқии ҷиноятӣ, криминалистика ва ҷиноятҳои иқтисодӣ такмил дода шудаанд. Ба монандӣ:

а) Дар курси 5 ихтисоси 240103-фанни ҷиноятҳои иқтисодӣ ҷорӣ гардид ва донишҷӯён он ҷиноятҳои иқтисодиеро, ки хусусияти коррупсионӣ доранд онҳоро омӯхтанд. Ба монанди:

- Ҷиноятҳо ба муқобили фаъолияти соҳибкорӣ ва фаъолияти дигари иқтисодӣ.
- Ҷиноятҳо дар соҳаи фаъолияти пулию кредитӣ ва молиявии давлат.
- Ҷиноятҳо ба муқобили фаъолияти иқтисоди хориҷӣ ва муносибатҳои андозу гумрук.
- Ҷиноятҳо ба муқобили тартиби қонунии фаъолияти муфлисшавӣ, рақобатӣ ва инҳисорӣ.
- Ҷиноятҳо муқобили манфиатҳои корхонаҳои тиҷоратӣ ва дигар ташкилотҳо.

б) Дар фанни криминалистика мавзӯи алоҳида бо номи методикаи тафтиши ҷиноятҳои коррупсионӣ ворид карда шуд ва он ба омӯзиши масъалаҳои характеристикаи криминалистии порахӯрӣ, ҳолатҳое, ки бояд исбот карда шаванд, хусусиятҳои оғоз намудани парвандаи ҷиноятӣ, вазъияҳои намунавӣ (типӣ) даври аввали тафтишот ва ҳаракатҳои муфаттиш, инчунин хусусиятҳои тактикаи ҳаракатҳои ибтидоии тафтишотӣ равона шудааст.

в) Дар нақшаи таълимии фанни ҳуқуқи байналмилалии ҷиноятӣ мавзӯи коррупсия ҳамчун ҷинояти байналмилалӣ ворид карда шуд, ки фарогири масъалаҳои зерин мебошанд:

- Коррупсия ҳамчун ҷиноят хусусияти байналхалқӣ дошта
- Криминализатсия ва фаъолият оид ба ҳифзи ҳуқуқ
- Ёри мутақобилаи ҳуқуқӣ оид ба ҷиноятҳои коррупсионӣ

4. Такмил додани барномаҳои тарбиявӣ вобаста ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва ҷиноятҳои коррупсионӣ

Дар ҳама барномаҳои тарбиявӣ вобаста ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва ҷиноятҳои коррупсионӣ соати алоҳида ҷудо карда шудааст.

5. Омӯзонидани «Стратегияи муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020» дар ихтисосҳои 240101 ва 240103

Дар нимсолаи дуюми соли таҳсили соли 2018-2019 ва нимсолаи якуми соли таҳсили 2019-2020 Стратегияи муқовимат бо коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2020 аз ҷониби номзоди илмҳои ҳуқуқ, дотсент Қудратов Н.А. ва омузгори калони кафедраи ҳуқуқи иқтисодӣ Қўраев Ш. ба донишҷӯёни курси 3 ихтисоси 240103 – ҳуқуқи иқтисодӣ ва 240101- ҳуқуқи байналмилалӣ ва курси 4 маълумоти олии дуум омӯзонида шуд.

6. Навиштан ва ҷопи мақолаҳо оид ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва таҳлили ҷиноятҳои коррупсионӣ

Оид ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия ва таҳлили ҷиноятҳои коррупсионӣ чунин мақолаҳо навишта шуданд:

а) Қудратов Н.А. Национальная и государственная безопасность как видовой объект преступления против основ конституционного строя и безопасности государства // Уголовная Юстиция / Russian Journal of Criminal Law. Томск, 2019. №13. С. 29-34

б) Иброҳимов С.И. Рушди қонунгузории маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нақши он дар таъсиси ҳуқуқи муҳофизати маъмурии миллий //Маҷалаи Академиявии ҳуқуқ №2 (30) 2019с. С. 77-74;

в) Мирзоева Қ. Измена государству: история и социальная сущность // Законодательство. Душанбе. 2019. №4. С. 71-75

г) Усмонов Ф.Н. К вопросу о методах реализации правоохранительной деятельности. Маҷалаи «Қонунгузорӣ» Маркази миллии қонунгузории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон №2, Душанбе, 2019, С. 104-109

д) Кудратов Н.А. Особенности субъективных признаков разглашения государственной тайны // Национальная правовая система Республики Таджикистан и стран СНГ: анализ тенденций и перспектив развития: материалы 7 международной научно-практической конференции, посвящённой 25-летию Конституции республики Таджикистан (Душанбе, 31 октября 2019 г.). – Душанбе: РТСУ, 2019. С.47-50

е) Иброҳимов С.И. Доир ба баъзе хусусиятҳои идоракунии соҳаи иқтисод ва бақайдгирии давлатӣ дар Тоҷикистон: масоили ҳуқуқӣ” //Китоби маводҳои конфронси ДДТТ аз 11.11. 2019с, С.117-121

ж) Раззоков Б.Х. Организационно-правовые проблемы формирования инновационной экономики в Таджикистане// Сборник материалов международной научно-практической конференции «Таджикистан и современный мир: актуальные проблемы развития инновационной экономики», Душанбе, 2019. С.91-94.

з) Раззоков Б.Х. Баъзе навоариҳои муҳими қонунгузории сармоягузорӣ чӣхати рушди саноат// Конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 20-солагии қабули Кодекси граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон “Ҳуқуқ ва иқтисод”. Душанбе, 2019. С.121-124.

и) Раззоков Б.Х. Аҳамият ва нақши санадҳои ҳуқуқии маъмурӣ // Ҳаёт ва Қонун. 2019. №1.С. 58-63

к) Раззоков Б.Х. Оид ба масъалаи ҷавобгарии маъмурии категорияи алоҳидаи шахсон// Ҳаёт ва Қонун. 2019. №2.С. 49-53

л) Алиев Ф. Усмонов Ф. Шаклҳои ташкилии фаъолияти мақомоти хифзи ҳуқуқ дар ҚТ. Конференсия ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ ҳаёти олимону омӯзгорон дар мавзӯи Тоҷикистон дар манзараи ҷаҳонишавӣ. 6- 11 05. 2019. Душанбе 2019.

м) Рустамов Қ. Конституционно-правовое регулирование государственного финансового контроля в сфере бюджетных отношений Республики Таджикистан // Матер. респ. научно-практ. конф. на тему: «Права и экономика» 20 лет гражданскому кодексу Республики Таджикистан, от 11 октября – Душанбе, 2019. – С. 142-146

7. Ҷорӣ шудани курси махсус (элективӣ) бо номи «Асосҳои ҳуқуқи мубориза бо коррупсия» дар соли таҳсили 2017-2020

Бо пешниҳоди кафедраи ҳуқуқи тичорат фанни «Муқовимат бо коррупсия» барои курсҳои 3 шӯбаи рӯзонаи ихтисосҳои 240101-ҳуқуқи байналмилалӣ ва 240103-ҳуқуқи иқтисодӣ барои соли таҳсили 2017-2019 ва курси 5 шӯбаи ғоибонаи ихтисоси 240103 ҷорӣ карда шуд. Курси мазкур дар ҳаҷми 16 соат таълим дода шуда, дар он диққати асосӣ ба мавзӯҳои зерин дода мешавад:

Мавзӯи №1. Муқовимат бо коррупсия ҳамчун фанни таълимӣ

Мавзӯи №2. Заминаҳои пайдоиши кирдорҳои коррупсионӣ дар таърихи башарият

Мавзӯи №3. Асосҳои ҳуқуқи муқовимат ба коррупсия

Мавзӯи №4. Принсипҳои муқовимат ба коррупсия

Мавзӯи №5. Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақомоти махсусгардонидашудаи муқовимат ба коррупсия

Мавзӯи №6. Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мавзӯи №7. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти мубориза бар зидди коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мавзӯи №8. Экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ

Мавзӯи №9. Ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта

Мавзӯи № 10. Таъсири криминологии ҷинояткории коррупсионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мавзӯи №11. Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ

Мавзӯи №12. Таҷрибаи давлатҳои муваффақ дар муқовимат ба коррупсия

8. Ҷалби кормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ ҷиҳати ташкил ва гузаронидани барномаҳои омӯзишӣ вобаста ба пешгирии коррупсия ва мубориза бар зидди он

а) Санаи 13.09.2019 дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон воҳӯрии судьяи Суди ш. Душанбе Раҳимзода А. ва Шухратзода У. бо донишҷӯёни курсҳои 2 ихтисосҳои 240103 – ҳуқуқи иқтисодӣ ва 240101- ҳуқуқи байналмилалӣ дар мавзӯи «Ҷиноятҳои трансмиллӣ ва таъсири он ба амнияти миллӣ» баргузор гардид ва дар он масъалаи коррупсияи байналмилалӣ матраҳ карда шуд.

б) Санаи 08.10.2019 дар ДДТТ воҳӯрии судьяи Суди ш. Душанбе Шухратзода У. ва котиби маҷлиси суд Ҳусейнзода Ф. бо ҳайати момӯзгорони кафедраи ҳуқуқи тичорати ДДТТ дар мавзӯи «Мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мубориза бо коррупсия» баргузор гардид.

9. Гузаронидани имтиҳонҳои ҷамъбасти дар муассисаҳои таълимӣ тариқи тестӣ ҷиҳати пешгирии хавфҳои коррупсионӣ

Дар ДДТТ ҳамаи имтиҳонҳои ҷамъбасти тариқи тестӣ ба воситаи компютер гирифта шуд.

Бояд қайд намуд, ки хавфҳои коррупсионӣ дар шӯбаи рӯзона ҳангоми қабули корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм ба ҷашм мерасад. Бинобар ин ҷиҳати пешгирӣ намудани чунин ҳолатҳо талаб карда мешавад, ки:

А) номгӯи корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм дар панҷ соли охир такрор нашаванд;

Б) ҳамаи корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм аз барномаи антиплагиат гузаронида шаванд;

В) тамоми корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм дар шакли электронӣ тартиб дода шуда, шакли электронии он дар базаи ДДТТ ҷамъоварӣ карда шавад

Г) имтиҳони ҷамъбастии шуъбаи ғоибона пурра ба тариқи тестӣ гузаронида шавад;

Д) қабули имтиҳонҳои ҷорӣ бо риояи дастурамали Вазорати маориф ва илмӣ ба роҳ монда шавад.

10. Ташкил ва гузаронидани анкетаи «Ҷаъолияти омӯзгор аз нигоҳи донишҷӯ» дар ҳамаи гуруҳҳои академии омӯзиши рӯзона ва ғоибона ҷиҳати ошкор намудани ҳолатҳои коррупсионӣ

Моҳи июни соли таҳсили 2018-2019 дар байни донишҷӯёни курсҳои дуюм, сеюм ва чорум пурсишнома (анкета) дар мавзӯи «Ҷаъолияти омӯзгор аз нигоҳи донишҷӯ» гузаронида шуд. Пурсишнома характери баҳодихӣ дошта, аз 15 савол иборат аст ва саволи 15 он бо мақсади муайян намудани ҳолатҳои коррупсионӣ таҳия шудааст. Таҳлили пурсишномаҳо нишон дод, ки эҳтимолияти ҳолатҳои коррупсионӣ дар ДДТТ мумкин ҷой дошта бошад, вале дар пурсишномаҳо аз тарафи донишҷӯён хеле кам ва ба таври норавшан нишон дода шудааст. Ин аз он шаҳодат медиҳад, ки ҳолатҳои коррупсионӣ дар ДДТТ пурра бартараф бошад ҳам, лекин нисбати солҳои пешин ба маротиб кам ба назар мерасад. Қайд кардан ба маврид аст, ки пайваста гузаронидани чунин пурсишномаҳо яке аз омилҳои пешгирии ҳолатҳои коррупсионӣ ба ҳисоб меравад.

11. Таъмини мониторинги омилҳои коррупсионӣ, механизми бартараф кардани пардохтҳои ғайрирасмӣ

Раёсати муҳосибот ва таҳлили молиявӣ дар асоси фармон ва қонунҳои вазоратҳои марбута ва фармони ректор корро бароҳ монда ба ҳар як муҳосиб оиди иҷроиши вазифа бо вазифаҳои хизматиашон онҳоро шинос намуда корро ба роҳ мондааст.

Мувофиқан ба қоидаҳои ҳисобдорӣ ҳар моҳ тавозуни ҳисоботдорӣ сохта аз вазъияти молиявӣ ва хоҷагидорӣи ДДТТ сармуҳосиб ба ректори ДДТТ ва Раёсати Иттифоқи Тоҷикматлубот дар ҳар як семоҳа тавозуни муҳосиботиро пешниҳод менамояд.

Аз рӯи қоидаҳои умумӣ ҳар сол бо шахсони масъул, ки ба зиммаи худ бақияи молу маводҳои қимматашон муайяншударо доранд, азнавбарӯйхатгирӣ гузаронидашуда ҳолати коршоямӣ онҳоро муаян месозад.

Дар ДДТТ то ҳол ягон ҳолатҳои коррупсионӣ аз тарафи Раёсати муҳосибот ва таҳлили молиявӣ рӯй намодааст.

12. Гузаронидани суҳбату вохӯриҳо оид ба ҳодисаҳои нангину тамаъҷӯӣ дар хобгоҳи донишҷӯён ва оқибатҳои бади он.

Санаи 10.01.2019 дар толори хобгоҳи донишҷӯён вохӯрии кормандони шуъбаи тарбия ва корҳои ташкилӣ Ашуров С.М.- мудири шуъбаи тарбия ва корҳои ташкилӣ, Ҳомидов А.Н.- мудири шуъбаи кор бо ҷавонон, директори хобгоҳ Собиров Қ. доир ба риояи тартиботи дохилӣ, аз даст наодани зиракии сиёсӣ ва даст наодани донишҷӯён ба амалҳои ҷиноятӣ суҳбатҳо намуданд.

Пешниҳодҳо

а) Чи тавре зикр гардид хавфҳои коррупсионӣ дар шуъбаи рӯзона ҳангоми қабули корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм ба чашм мерасад. Бинобар ин ҷиҳати пешгирӣ намудани чунин ҳолатҳо талаб карда мешавад, ки:

- номгӯи корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм дар панҷ соли охир такрор нашаванд;
- ҳамаи корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм аз барномаи антиплагиат гузаронида шаванд;
- тамоми корҳои курсӣ ва рисолаҳои хатм дар шакли электронӣ тартиб дода шуда, шакли электрони он дар базаи ДДТТ ҷамъоварӣ карда шавад.

- имтиҳони чамъбастии шуъбаи ғоибона пурра ба тариқи тестӣ гузаронида шавад;

- қабули имтиҳонҳои ҷорӣ бо риояи дастурамали Вазорати маориф ва илмӣ ба роҳ монда шавад.

б) ҷалби кормандони мақомоти хифзи ҳуқуқ чиҳати ташкил ва гузаронидани барномаҳои омӯзишӣ вобаста ба пешгирии коррупсия ва мубориза бар зидди он ҷоннок карда шавад.

в) навиштан ва ҷопи мақолаҳо оид ба масъалаҳои муқовимат бо коррупсия, назорати молиявӣ ва таҳлили ҷиноятҳои коррупсионӣ боз ҳам зиёд карда шавад.

г) ташкил ва гузаронидани анкетаи «Фаъолияти омӯзгор аз нигоҳи донишҷӯ» дар ҳамаи гуруҳҳои академии омӯзиши рӯзона ва ғоибона чиҳати ошкор намудани ҳолатҳои коррупсионӣ сари вақт гузаронида шуда, натиҷааш дар ҷаласаҳои кафедра, факултет муҳокима карда шавад.

д) курси махсуси «Асосҳои ҳуқуқи мубориза бо коррупсия» дар ҳамаи гуруҳҳо давра ба давра дар шакли мухтасар таълим дода шавад.

е) гузаронидани суҳбату вохӯриҳо оид ба ҳодисаҳои нангину тамаъҷӯӣ дар ҳолатҳои донишҷӯён ҷоннок карда шавад.